

گلزار معرفت

گزیده
بهارستان جامی

انتخاب و توضیح
دکتر اسماعیل حاکمی

انتشارات معین

سرسناسه	: جامی، عبدالرحمان بن احمد، ۸۱۷-۸۹۸ ق.
عنوان قراردادی	: بهارستان، برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	: گلزار معرفت: گزیده بهارستان / انتخاب و توضیح اسماعیل حاکمی.
مشخصات نشر	: تهران: معین، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص.
فروست	: ...مجموعه گنج حکمت / زیر نظر محمد شریفی
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۵-۰۶۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: نثر فارسی -- قرن ۹ ق.
شناسه افزوده	: حاکمی، اسماعیل، ۱۳۱۵ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	: شریفی، محمد، ۱۳۴۵ -
رده بندی کنگره	: PIR ۵۶۹۴ / آ ۱۹۱۳۹۱۱
رده بندی دیویی	: ۸۷۸ / ۸۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۱۱۲۹۷

انتشارات معین

روبه روی دانشگاه تهران، فخر ازی، فانی داریان، پلاک ۳
صندوق پستی ۷۷۵-۱۳۱۲۵ / تلفن ۶۶۹۷۷۳۷۲-۶۶۴۰۵۹۹۲
پست الکترونیکی: info@moin-publisher.com

گلزار معرفت

(گزیده بهارستان جامی)

انتخاب و توضیح: دکتر اسماعیل حاکمی

چاپ اول: ۱۳۹۲

حروفنگاری و صفحه آرایی: علم روز

لیتوگرافی: باختر / چاپ: اکسیر

شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

تمامی حقوق این اثر برای انتشارات معین محفوظ است.

فروش تلفنی: ۶۶۹۶۱۴۹۵-۶۶۴۱۴۲۳۰

فروش اینترنتی: www.moin-publisher.com

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

سخنی با خواننده

آدمی تنهاست. اگر بر این خاک کاخی رفیع بنا کند، اگر گروهی انبوه را پیرامون خود گرد آورد، اگر ثروتی بی‌کران ببندد و زد، باز تنهاست و می‌کوشد تا در این تنهایی معنی و مفهومی برای زندگی خود بتراشد. سهل‌انگاران به مفهومی حقیر قناعت می‌کنند و عمر را در ابتدای روزمرگی به پایان می‌برند اما هستند کسانی که بیش و بیشتر می‌جویند و بر آنند که قدر عمر آدمی نه همین است که می‌بینیم. مجموعه «گنج حکمت» برای این کسان و با این هدف فراهم آمده است تا گامی هر چند کوچک در این مسیر بردارد و بر آن است تا به انگیزه یافتن مفاهیم بلند انسانی آنچه را از میراث ادب فارسی مناسب حالِ اکنونیان می‌بیند ارائه دهد.

وجه مشترک مثنی‌های برگزیده در این مجموعه این است که خواننده گاه تلنگری بر وجدان خود احساس می‌کند و گاه سوزش تاریانه‌ای را بر جان خود می‌چشد. گاه از رفعت کلامی که می‌خواند به لرزه می‌افتد، و گاه از لطافت سخن اشک از دیده می‌افشاند. گاه حلاوتی وصف‌ناپذیر در کام خود می‌یابد و گاه تلخی گزنده‌ای بر جانش می‌نشیند؛ اما آنچه در همه حال با اوست اجبار به اندیشیدن و تأمل است.

مثنی‌های انتخاب شده برای این مجموعه اگر چه ناشناخته نیستند، بی‌تردید به اندازه‌ای که باید و شاید خوانده نشده‌اند. از این رو، بنای فراهم‌آوردندگان این مجموعه بر آن بوده است که از هر جهت، متنی گیرا و تأثیرگذار به دست

دهند تا لااقل این اندازه از میراث گرانبهای ادب پارسی خواننده و فهمیده شود و در بهترین صورت، میل و رغبتی در خواننده برای مطالعه اصل متون را انگیزد.

آنچه بخش عمده این مجموعه را تشکیل می‌دهد حکایت است. زیرا بسیاری از نویسندگان، خصوصاً نویسندگان صوفیه، عموماً از قالب حکایت، به سبب توانایی آن در جلب مخاطب و همچنین سهولت یادسپاری، برای بیان مقصود خود استفاده کرده‌اند. بنابراین مطالعه کتابهایی که در زمره این مجموعه منتشر می‌شوند خالی از لذت نیست اما این سخن شمس تبریزی را نباید از نظر دور داشت که: «عرض از حکایت، معامله حکایت است نه ظاهر حکایت که دفع ملالت کنی به صورت حکایت، بلکه دفع جهل کنی.» نویسندگان این متون نیز حکایت را از برای دفع ملال یا وروده‌اند بلکه باور آنها بر این بوده است که «قصه چون پیانه است و معنی اندر وی بسان دانه است».

در این مجموعه فقط به آثار منشور پارسی پرداخته شده است و انتخابها کار استادانی است که غالباً آن آثار را تصحیح کرده و با احاطه و اشرافی که به محتوای اثر داشته‌اند ضمن انتخاب بهترین فرازها کوشیده‌اند تا با حرکت‌گذاری روی کلمات و علامت‌گذاری صحیح و آوردن معانی وازه‌ها و عبارات عربی و نیز ایراد توضیحات مختصر در موارد لازم و همچنین نگارش مقدمه‌ای در شناخت اثر و مؤلف آن، خواننده را کمابیش در خواندن متون قدیم یاری دهند.

م.ش.

فهرست مطالب

عبدالرحمن جامی و کتاب بهارستان ۹

دیباچه ۱۹

روضه نخستین ۲۵

در نشر ریاحین چیده از بساطین دوربینان راه هدایت و
صدرنشینان بارگاه ولایت

روضه دوم ۳۷

در ترشیح شقایق دقایق حکم که به رشحاتِ سحابِ گرم از زمین
قلوبِ حکما و اراضی خاطرشان خاسته و به شرح و بیان آن،
مطاوایِ دفاترشان آراسته

روضه سوم ۴۹

در بیان شکفتن شکوفه‌های باغستان حکومت و ایالت که متضمن
میوه‌های نَصَفَت و عدالت است

- روضه چهارم ۶۱
در وصف میوه بخشی درختان باغستان جود و کرم و
شکره ریزی شان به بدل دینار و دیرم
- روضه پنجم ۷۵
در تشریح حال بلبلان چمن عشق و محبت و حرقت بال پروانگان
انجمن شوق و مودت
- روضه ششم ۸۵
در وزیدن نسایم ملاعقات و زوایح مطایبات که غنچه لبها را
بجنداند و شکوفه دلها را بشکفانند
- روضه هفتم ۱۰۱
در دستان مرغانی قافیه سنج سرایستان سخنوری و طوطیان
غزل سرای شکرستان نظم گستری
- روضه هشتم ۱۱۳
در حکایتی چند از زبان احوال بی زبانان که خردمندان و نکته دانان
امثال آن وضع کرده اند تا به جهت غرابت و ندرت طبیعت بر آن
اقبال نمایند و بر وی ابواب فهم حکم و مصالح بگشاید
- خاتمه کتاب ۱۲۷